

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1952

Vyhlášené: 17.11.1952 Časová verzia predpisu účinná od: 01.07.1980 do: 31.12.2000

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

61.

Z á k o n

zo dňa 29. októbra 1952

o námornej plavbe.

Národné zhromaždenie Československej republiky uznieslo sa na tomto zákone:

Hlava I.

Úvodné ustanovenia.

§ 1.

Účel zákona.

Československá plavba námorná slúži predovšetkým plánovanému rozvoju československého hospodárstva a zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľstva; štát preto vedie a upravuje námornú plavbu v súlade so zásadami ľudovodemokratického zriadenia a v súlade s medzinárodnými dohovormi a zvyklosťami.

§ 2.

Štátny dozor.

Ministerstvu dopravy prislúcha dozor nad tým, aby námorná plavba pod československou vlajkou bola prevádzaná v súlade s ustanoveniami tohto zákona a predpismi podľa neho vydanými. Za tým účelom môže vydávať rozkazy a zákazy, ako i robiť iné vhodné opatrenia.

§ 4.

Prevádzateľ lode.

Prevádzateľom lode je ten, kto prevádza plavbu lode vo svojom mene bez ohľadu na to, či je vlastníkom lode alebo či ju prevádza na základe zmluvy s vlastníkom alebo na inom právnom podklade.

§ 5.

Rozsah pôsobnosti zákona.

(1) Ustanovenia tohto zákona platia pre lode plávajúce pod československou vlajkou.

(2) Ak nie je inak dojednané, použijú sa na zmluvy o námornej preprave predpisy, ktoré budú vydané podľa tohto zákona, ak aspoň jedna strana je československým občanom alebo československou právnickou osobou.

(3) V sporoch o rozdelenie odmeny za poskytnutie pomoci medzi prevádzateľa lode a jej posádku, ako i medzi členmi posádky, platia predpisy štátu, pod vlajkou ktorého plávala loď, ktorá poskytla pomoc.

Hlava II.

Námorná loď.

Oddiel 1.

Právo plávať pod československou vlajkou.

§ 6.

Československé námorné lode.

(1) Československé námorné lode sú lode, ktorým bolo udelené právo plávať pod československou vlajkou a ktoré sú zapísané do československého námorného registra, poprípade lode, pre ktoré bol vydaný dočasný sprievodný list (§ 8).

(2) Právo plávať pod československou vlajkou môže sa udeliť len lodiam, ktorých vlastníkom alebo prevádzateľom je:

- a) československý štát,
- b) československá právnická osoba,
- c) československý občan.

§ 7.

Lodný certifikát.

Právo plávať pod československou vlajkou udeľuje Ministerstvo dopravy pre každú loď osobitným povolením (lodný certifikát).

§ 8.

Dočasný sprievodný list

(1) Dokiaľ nebol vydaný lodný certifikát a dokiaľ loď nebola zapísaná do československého námorného registra, smie plávať pod československou vlajkou len vtedy, ak jej bol vydaný dočasný sprievodný list.

(2) Dočasný sprievodný list môže sa vydať v naliehavých prípadoch, ak sú splnené predpoklady § 6 ods. 2. Vydáva ho československý zastupiteľský úrad.

(3) Dočasný sprievodný list platí najdlhšie jeden rok.

§ 9.

Zánik a odňatie práva plávať pod československou vlajkou

(1) Právo plávať pod československou vlajkou zaniká, ak nie sú splnené podmienky § 6 ods. 2.

(2) Ministerstvo dopravy môže kedykoľvek odňať právo plávať pod československou vlajkou.

Oddiel 2
Zápis lodí do námorného registra

§ 10
Námorný register

(1) Loď, ktorej bol vydaný lodný certifikát, sa zároveň zapíše do námorného registra. Vedie ho Ministerstvo dopravy.

(2) Ministerstvo dopravy môže oslobodiť lode do 20 registrovaných ton od povinnosti zápisu do registra. V takomto prípade vydá o tom osvedčenie s výslovným vymedzením účelu plavby; toto osvedčenie nahrádza registrový list.

§ 11.
Meno lode

(1) Každá československá námorná loď má svoje meno, ktoré sa musí líšiť od mien ostatných lodí zapísaných v československom námornom registri.

(2) Meno lode a jeho zmeny schvaľuje Ministerstvo dopravy.

§ 12.
Domovský prístav

Pre československé lode námorné je domovským (registrovaným) prístavom Praha.

§ 13.
Spôsobilosť lode na plavbu

(1) Do námorného registra môžu sa zapísať len lode, ktorých spôsobilosť na námornú plavbu je preukázaná osvedčením o spôsobilosti na plavbu, ktoré vydáva Ministerstvo dopravy.

(2) Ministerstvo dopravy môže nariadiť preskúšanie spôsobilosti lode na plavbu.

§ 14.
Ciachovanie lodí

Pred zápisom do námorného registra musí byť loď ciachovaná a jej rozmery doložené ciachovým listom, ktorý vydá Ministerstvo dopravy.

§ 15.
Zápisy v námornom registri

(1) V námornom registri sa zapisujú o lodi tieto údaje:

- a) meno,
- b) čas a miesto stavby,
- c) rozmery,
- d) hrubá priestornosť,
- e) spôsob pohonu,
- f) účel, ktorému loď slúži,
- g) vlastník, poprípade prevádzateľ,

- h) právne závady viaznúce na lodi,
- i) dôvod a dátum výmazu lode z registra.

(2) Okrem uvedených skutočností môžu sa zapisovať do námorného registra aj iné údaje, ktoré určí Ministerstvo dopravy.

(3) Predmetom zápisu sú i zmeny skutočností uvedených v predchádzajúcich odsekoch.

§ 16. Registrový list

O zápise lode do námorného registra vydá Ministerstvo dopravy registrový list.

§ 17. Spôsob zápisu

(1) Zápisy do námorného registra sa robia na návrh alebo z úradnej povinnosti.

(2) Návrh na zápis je povinný urobiť vlastník, poprípade prevádzateľ lode. Môže ho urobiť aj iná osoba, ak osvedčí právny záujem a ak dokáže skutkový podklad dostačujúci na vykonanie zápisu.

(3) Súdny, úradný a iné orgány sú povinné bezodkladne oznamovať Ministerstvu dopravy rozhodnutia a skutočnosti, ktoré sa vzťahujú na zápisy v registri.

§ 18. Účinky zápisu voči tretím osobám

(1) Len čo bol zápis v námornom registri vykonaný, nikto sa nemôže ospravedlňovať jeho neznalosťou.

(2) Osobe konajúcej v dôvere v registrový zápis nemôže ten, vo veci ktorého k zápisu došlo, namietať, že zápis sa nezrovnáva s pravdou.

§ 19. Verejnosť námorného registra

Do námorného registra môže každý nahliadať a vyžiadať z neho úradné odpisy alebo potvrdenia.

§ 20. Predpisy o konaní v registrových veciach

Podrobnejšie predpisy o zápisoch do námorného registra, jeho vedení a verejnosti vydá minister dopravy po dohode s ministrom spravodlivosti.

Oddiel 3. Lodné listiny.

§ 21. Povinnosť mať lodné listiny

(1) Loď musí mať so sebou:

- a) lodný certifikát, poprípade dočasný sprievodný list (§§ 7 a 8),
- b) registrový list (§ 16), poprípade osvedčenie podľa § 10 ods. 2,

- c) ciachový list (§ 14),
- d) osvedčenie o spôsobilosti na plavbu (§ 13),
- e) zoznam lodnej posádky (§ 27),
- f) lodný denník,
- g) strojný denník (pri lodiach so strojným alebo motorovým pohonom),
- h) zdravotný denník,
- i) osvedčenie o najmenšej výške voľného okraja, ktoré vydáva Ministerstvo dopravy.

(2) Okrem listín uvedených v predchádzajúcom odseku musí mať:

- a) loď prepravujúca viac než 12 cestujúcich povolenie na prepravu cestujúcich, ktoré vydáva Ministerstvo dopravy,
- b) loď, ktorá má rádioelektrickú stanicu vysielačiu alebo prijímaciu, povolenie na zriadenie a prevádzanie stanice a denník rádioelektrickej služby.

(3) Doklady uvedené v predchádzajúcich odsekoch musia byť na lodi v origináli.

(4) Ministerstvo dopravy môže pre niektoré druhy lodí určiť výnimky a úľavy z povinnosti mať lodné listiny uvedené v odsekoch 1 a 2.

§ 22.

Vedenie denníkov a ostatných lodných listín

(1) Zoznam lodnej posádky a lodný denník vedie veliteľ lode.

(2) Strojní a zdravotný denník, ako i denník rádioelektrickej služby sú vedené za dozoru veliteľa lode.

(3) Formu lodných listín a podrobnejšie predpisy pre ich vedenie určí Ministerstvo dopravy.

(4) Lodný, strojný a zdravotný denník, ako i denník rádioelektrickej služby uschováva prevádzateľ lode po tri roky odo dňa posledného zápisu do nich. Po uplynutí tejto lehoty sa odovzdávajú denníky do úschovy archívu Ministerstva dopravy.

Oddiel 4.

Právo vlastnícke a záložné k lodi.

§ 23.

Zmluvy o prevode vlastníctva a zriadení záložného práva

(1) Zmluvy o prevode vlastníckeho práva a o zriadení záložného práva k lodi musia byť písomné.

(2) Na platnosť týchto zmlúv je potrebné schválenie Ministerstva dopravy.

(3) Na prevod vlastníctva k zastavenej lodi je potrebný súhlas záložného veriteľa.

§ 24.

Zápis do námorného registra

Prechod vlastníctva a zriadenie záložného práva k lodiam zapísaným do registra nadobúdajú účinnosť zápisom do námorného registra, a pri lodiach plávajúcich s dočasným sprievodným listom záznamom na tomto liste.

Hlava III.**Lodná posádka.****Časť 1.****Spoločné ustanovenia.****Lodná posádka.****§ 25.**

(1) Lodnú posádku tvorí veliteľ lode (kapitán), veliteľský zbor a lodné mužstvo.

(2) Okrem veliteľa lode sú členmi veliteľského zboru palubní, strojní a rádiatelegrafní dôstojníci, ďalej lodný lekár a hospodár. Všetci ostatní členovia lodnej posádky náležia k lodnému mužstvu.

§ 26.

(1) Za členov lodnej posádky československej námornej lode môžu byť ustanovené osoby, ktoré sú československými občanmi a sú na výkon prác, pre ktoré sú ustanovené, telesne i duševne schopné a odborne spôsobilé. Výnimky, pokiaľ ide o štátnu príslušnosť členov posádky, povoľuje Ministerstvo dopravy.

(2) Ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a jednotnou odborovou organizáciou určí podrobnosti, najmä:

- a) za akých podmienok môžu byť za členov lodnej posádky československej námornej lode za cesty ustanovení aj občania iných štátov;
- b) podmienky prijímania a prepúšťania, ako aj ostatné podmienky pracovného pomeru členov lodnej posádky;
- c) podmienky, ktorým musia vyhovovať členovia lodnej posádky z hľadiska ich odbornej spôsobilosti;
- d) poriadok pre službu na československých námorných lodiach.

§ 27.**Zoznam lodnej posádky a osobné doklady.**

Každý člen lodnej posádky musí byť zapísaný do zoznamu lodnej posádky. Okrem toho musí mať námornícku knižku vydanú podľa predpisov štátu, ktorého je občanom. Ministerstvo dopravy určí podrobnosti o vzore, spôsobe vedenia a kontroly zoznamu lodnej posádky, o vydávaní, vyplňovaní a kontrole námorníckych knižiek, ako aj o ďalších dokladoch, ktoré musia mať členovia posádky.

Časť 2.**Veliteľ lode.****Oddiel 1.****Práva a povinnosti pri vedení lode.****§ 28.****Správa a vedenie lode.**

(1) Veliteľovi lode prislúcha správa lode včítane jej nautického vedenia, ako i právo použiť všetky opatrenia nevyhnutné na bezpečné vykonanie plavby a na udržanie poriadku na lodi.

(2) Veliteľ lode je najmä povinný:

- a) viesť loď podľa platných predpisov, ako i pravidiel a zvyklostí uznaných všeobecne v námornej plavbe;
- b) starať sa o to, aby loď bola v stave spôsobilom na vykonanie plavby;
- c) starať sa o to, aby všetky zariadenia na lodi zodpovedali predpisom o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci;
- d) dbať, aby na lodi boli všetky listiny predpísané pre loď, lodnú posádku a náklad;
- e) urobiť všetky opatrenia potrebné na odvrátenie akejkoľvek škody hroziacej lodi alebo osobám a veciam, ktoré sú na lodi.

§ 29.

Zaistenie dôkazov pri nehode.

(1) Ak dôjde k nehode lode alebo nákladu alebo ak sa prihodí iná mimoriadna udalosť, musí o tom veliteľ lode na zaistenie dôkazov podať bezodkladne správu (námorný protest) v najbližšom prístave československého zastupiteľského úradu, poprípade príslušnému miestnemu úradu, ak nie je v tomto prístave československý zastupiteľský úrad alebo ak ho nemožno zastihnúť. So správou veliteľ lode predloží súčasne na nahliadnutie lodný denník.

(2) Správa musí obsahovať vylíčenie všetkých závažných udalostí, najmä úplné a presné vylíčenie nehody, a uviesť prostriedky, ktoré boli použité na odvrátenie alebo zmenšenie škody.

(3) Správu podá veliteľ lode za súčinnosti členov lodnej posádky, ktorí sú povinní vypovedať o svojich pozorovaniach podľa pravdy.

§ 30.

Opatrenia pri neodvratnej skaze lode.

Ak podľa názoru veliteľa lode hrozí lodi neodvratná skaza, dá veliteľ rozkaz, keď boli urobené všetky opatrenia na záchranu cestujúcich, aby členovia lodnej posádky opustili loď. Veliteľ sám opustí loď posledný, musí však urobiť všetky možné opatrenia na záchranu lodných listín, máp, cenností a pokladničnej hotovosti.

§ 31.

Zhabanie a spoločné rozdelenie potravín.

(1) Ak dôjde za plavby k vyčerpaniu zásob potravín a ak nie je možné zaobstaráť ich inak, je veliteľ oprávnený použiť za náhradu nevyhnutné množstvo potravín náležiacich jednotlivým osobám na lodi alebo prepravovaný tovar pre spoločnú výživu.

(2) Podrobnosti určí Ministerstvo dopravy.

§ 32.

Poskytovanie pomoci.

Veliteľ lode, ktorý dostal núdzový signál alebo objavil na mori osobu v nebezpečenstve, je povinný, ak to môže urobiť bez vážneho nebezpečenstva pre svoju loď, jej lodnú posádku a iné osoby, ktoré sú na lodi, poskytnúť iným lodiam alebo osobám v tiesni všetku pomoc podľa okolností možnú.

§ 33.**Použitie lodivodov.**

Veliteľ lode je oprávnený vziať, ak to pokladá za potrebné, na svoju loď na účet prevádzateľa lode lodivoda i v miestach, kde použitie lodivoda podľa platných predpisov nie je povinné.

§ 34.**Styk s československými zastupiteľskými úradmi.**

Ak je v prístave, do ktorého priplávala československá námorná loď, československý zastupiteľský úrad, je veliteľ lode povinný hlásiť mu príchod lode, predložiť mu na požiadanie patričné lodné listiny na nahliadnutie a upovedomiť ho zavčasu o odchode lode.

Oddiel 2.**Pomer k osobám na lodi.****§ 35.**

(1) Všetky rozkazy veliteľa lode, vydané v medziach jeho oprávnenia, musia byť bezpodmienečne splnené všetkými členmi lodnej posádky, ako i cestujúcimi a všetkými ostatnými osobami na lodi.

(2) Veliteľ lode použije nevyhnutné opatrenia proti osobám na lodi, ktoré nesplnili rozkaz. Ak ohrozuje taká osoba bezpečnosť lode alebo osôb alebo vecí na lodi a ak nemožno toto nebezpečenstvo inak odvrátiť, je veliteľ lode oprávnený umiestniť ju v osobitnom priestore. Za nezákonný postup zodpovedá veliteľ lode podľa československého trestného zákona.

(3) Veliteľ lode môže ukladať členom lodnej posádky disciplinárne tresty a v prípade nutnosti pozbaviť ktoréhokoľvek člena lodnej posádky výkony služby.

§ 36.**Opatrenia pri spáchaní trestného činu.**

(1) Ak spáchal niekto na československej námornej lodi čin trestný podľa ustanovení československého trestného zákona, je veliteľ lode povinný:

- a) urobiť bezodkladne opatrenia potrebné podľa okolností na to, aby sa páchatelovi zabránilo vyhnúť sa zodpovednosti a aby neboli zahladené stopy trestného činu,
- b) vypočuť svedkov a vykonať iné úkony, ktoré sú potrebné na zaistenie dôkazov,
- c) spísať o čine podrobnú zápisnicu, ktorú podpíšu okrem veliteľa aspoň dvaja členovia lodnej posádky.

(2) Pre vykonanie opatrení a úkonov uvedených v odseku 1 písm.a) a b) platia primerane ustanovenia trestného poriadku o vyhľadávaní.

(3) Zápisnicu uvedenú v odseku 1 písm.c) odovzdá veliteľ lode spolu so svedeckými zápisnicami a predmetmi majúcimi vzťah k trestnému činu československému zastupiteľskému úradu, v obvode ktorého leží najbližší prístav, do ktorého loď pripláva. Zastupiteľský úrad určí, v ktorom prístave sa má páchatel odovzdať príslušnému miestnemu úradu.

§ 37.**Opatrenia pri narodení a úmrtí na lodi.**

(1) O každom narodení alebo úmrtí na lodi je veliteľ povinný spísať zápisnicu za účasti dvoch svedkov. K zápisnici o úmrtí sa pripojí súpis majetku, ktorý mal zomretý na lodi. Veliteľ lode je

povinný urobiť opatrenia pre úschovu majetku zomretého. Zápisnicu o narodení a zápisnicu o úmrtí na lodi spolu s majetkom zomretého odovzdá veliteľ lode československému zastupiteľskému úradu.

(2) Podrobnosti určí Ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

Oddiel 3.

Pomer k prevádzateľovi lode a k záujemcom na náklade a na prepravnom.

Pomer k prevádzateľovi lode.

§ 38.

(1) Veliteľ lode je oprávnený robiť v mene a na účet prevádzateľa lode všetky právne úkony, ku ktorým pri použití lode na účel, pre ktorý je určená obvykle dochádza.

(2) Ak niet v mieste iného zástupcu prevádzateľa lode, môže veliteľ lode žalovať a byť žalovaný pre nároky, vyplývajúce z právnych úkonov uvedených v odseku 1.

(3) Na predaj alebo založenie lode, na prevzatie záväzkov zmenečných, na vybranie pohľadávok z prepravných zmlúv a na dojednanie pôžičiek alebo iných úverových obchodov je veliteľ lode oprávnený len na základe výslovného splnomocnenia prevádzateľa lode.

§ 39.

(1) Ak nastane na ceste neodkladná potreba peňazí na opravu lode, doplnenie výstroja, vydržovanie lodnej posádky a vôbec pre pokračovanie v ceste, je veliteľ lode oprávnený, ak nemožno vyčkať pokyny prevádzateľa lode alebo jeho zástupcu, predať:

- a) postrádateľnú výstroj lode s výnimkou špeciálnych výstrojných predmetov;
- b) časť zásob potravín, ktoré nie sú potrebné pre výživu lodnej posádky a cestujúcich;
- c) časť nákladu alebo celý náklad.

(2) Tieto opatrenia sa môžu urobiť len s povolením československého zastupiteľského úradu, ak má sídlo v prístave, kde loď zastavila, alebo ak je daná možnosť vyžiadať si jeho súhlas telegraficky.

(3) Veliteľ je povinný zvoliť také opatrenia, ktoré sú pre prevádzateľa lode a záujemcov na náklade najmenej zafažujúce.

§ 40.

Pomer k záujemcom na náklade a na prepravnom.

(1) Veliteľ lode je oprávnený v mene a na účet záujemcov na náklade a na prepravnom urobiť všetko, čo je potrebné na odvrátenie alebo zmenšenie škôd, ktoré im hrozia. Ak je to možné, vyžiada si od týchto záujemcov pokyny a o všetkých urobených opatreniach ich upovedomí.

(2) Ak niet v mieste iných zástupcov záujemcov na náklade a na prepravnom, môže veliteľ lode žalovať a byť žalovaný pre nároky, vyplývajúce z právnych úkonov uvedených v odseku 1.

§ 41.**Obmedzenie oprávnení veliteľa lode.**

Ak obmedzí prevádzateľ lode alebo záujemca na náklade alebo na prepravnom oprávnenia veliteľa lode, určené v tomto oddieli, je toto obmedzenie účinné voči tretím osobám, len pokiaľ o ňom vedeli.

Časť 3.**Ostatní členovia lodnej posádky.****§ 42.**

Práva a povinnosti členov lodnej posádky a ich pomer k veliteľovi lode, pokiaľ nevyplývajú z ustanovení tohto zákona alebo iných platných predpisov, upravuje poriadok pre službu na československých lodiach námorných [§ 26 ods. 2 písm. d)].

Hlava IV.**Námorná preprava.****§ 43.**

(1) Zásady podmienok, za ktorých plavebné podniky prevádzajú námornú prepravu pre všeobecné dopravné potreby, určí Ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi vyhláškou v Úradnom liste.

(2) Pritom sa môžu prevziať zásady medzinárodných zvyklostí v námornej preprave i vtedy, ak sa odchyľujú od vnútroštátnych predpisov.

Hlava V.**S spoločnej havárii.****§ 44.**

Spoločnou haváriou sa rozumejú škody, ktoré vzniknú tým, že sa úmyselne a účelne urobia mimoriadne obete alebo výdavky pre záchranu majetkových hodnôt zo spoločného námorného nebezpečenstva.

§ 45.**Rozvrh spoločnej havárie.**

Spoločná havária sa rozvrhuje medzi loď, prepravné a náklad pomerne podľa ich hodnoty.

§ 46.**Podrobné ustanovenia.**

Podrobnosti určí Ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi vyhláškou v Úradnom liste. Pritom sa môžu prevziať zásady medzinárodných zvyklostí v námornej plavbe i vtedy, ak sa odchyľujú od vnútroštátnych predpisov.

Hlava VI.
Zodpovednosť pri zrážke lodí.

§ 47.

(1) Pri zrážke námorných lodí je povinný nahradiť škodu prevádzateľ lode, z viny ktorej zrážka nastala, a to i vtedy, ak došlo k zrážke zavinením lodivoda.

(2) Ak bola zrážka spôsobená náhodou, ak nebolo možné ju odvrátiť alebo ak nemožno zistiť jej príčinu, znáša škodu ten, kto ju utrpel.

§ 48.

(1) Ak bola zrážka zavinená viacerými loďami, zodpovedajú prevádzatelia týchto lodí pomerne podľa miery zavinenia; ak nemožno mieru zavinenia zistiť, zodpovedajú rovnakým dielom,

(2) Zo škody spôsobené tretím osobám ublížením na zdraví alebo usmrtením zodpovedajú prevádzatelia lodí, ktoré zrážku zaviniли, rukou spoločnou a nerozdielnou. Kto zaplatil viac, než naňho podľa odseku 1 pripadá, má postih voči ostatným.

§ 49.

(1) Veliteľ každej z lodí zúčastnených na zrážke je povinný po zrážke poskytnúť pomoc druhej lodi, ak tak môže urobiť bez vážneho nebezpečenstva pre svoju loď, jej posádku a cestujúcich.

(2) Je tiež povinný, pokiaľ je to možné, oznámiť druhej lodi meno a domovský prístav svojej lode, ako i názvy miest, odkiaľ a kam loď pláva.

(3) Prevádzateľ lode nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla tým, že veliteľ lode nesplnil povinnosti uvedené v predchádzajúcich odsekoch.

§ 50.

Ustanovenia tejto hlavy platia i pre zrážku námornej lode s vnútrozemskou loďou. To isté platí v prípadoch, keď loď vykonaním alebo opomenutím nejakého manévru alebo nezachovaním predpisov spôsobila škodu druhej lodi, osobám a veciam, ktoré sú na lodi, i keď nedošlo k zrážke.

Hlava VII.
Odmena za poskytnutie pomoci.

§ 51.

(1) Kto úspešne poskytne pomoc námornej lodi, ktorá je v nebezpečenstve, má nárok na primeranú odmenu. To isté platí pre vzájomné poskytnutie pomoci medzi loďami námornými a vnútrozemskými.

(2) Poskytnutím pomoci sa rozumie pomoc alebo zachraňovanie lode alebo osôb a vecí, ktoré sú na lodi, alebo činnosť smerujúca k zachovaniu nároku na prepravné alebo cestovné.

§ 52.

Odmena prislúcha lodi poskytujúcej pomoc, i keď patrí tomu istému vlastníkovi ako loď, ktorá je v nebezpečenstve.

§ 53.

Odmena prislúcha:

- a) vlečnej lodi za poskytnutie pomoci vlečnej lodi, ak ide len o splnenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o vlečení,
- b) osobám, ktoré poskytli pomoc proti výslovnému a odôvodnenému zákazu veliteľa lode, ktorá je v nebezpečenstve.

§ 54.

Kto zachránil ľudský život, má nárok na slušný podiel z celkovej odmeny prislúchajúcej záchrancom lode a majetku na nej.

§ 55.

(1) Odmena za poskytnutie pomoci zahŕňa odmenu za služby záchrancov včítane prevádzateľa lode, ktorá poskytla pomoc, a všetky náklady vzniknuté poskytnutím pomoci, ako i náhradu za uschovanie zachráneného majetku.

(2) Odmena nesmie presahovať hodnotu zachráneného majetku.

§ 56.

(1) Výšku odmeny určí dohovor strán, a ak nedôjde k dohode, súd.

(2) Súd na návrh niektorej zo strán zruší alebo zmení dohovor o odmene za poskytnutie pomoci, uzavretý v čase a pod vplyvom nebezpečenstva, ktoré hrozilo lodi, ak zistí, že ustanovenia tohto dohovoru nie sú pravdivé.

(3) Súd určí odmenu s prihliadnutím na okolnosti prípadu, najmä na následok záchrany a poskytnutia pomoci, na prácu a zásluhy záchrancov, na nebezpečenstvo, ktorému boli vydaní zachránená loď a jej cestujúci, posádka i náklad, ako i zachránci a zachraňujúca loď, na vynaložený čas, vzniknuté výdavky a škody, na prípadnú zodpovednosť záchrancu voči tretím osobám, na iné riziká, na cenu majetku, ktorý bol v nebezpečenstve, ako i na osobitné určenie lode, ktorá poskytla pomoc. Okrem toho súd prihliadne na cenu zachránených vecí.

(4) Súd môže odmenu znížiť alebo odoprieť, ak zistí, že záchrancovia svojou vinou privodili nutnosť poskytnúť pomoc alebo sa dopustili krádeže, zatajenia alebo inej nepoctivosti.

(5) Ustanovenia odsekov 1 a 3 platia primerane i pre rozdelenie odmeny medzi záchrancov.

§ 57.

(1) Úhrada odmeny sa rozvrhne na zachránené hodnoty podľa predpisov o rozvrhu spoločnej havárie.

(2) Zachránené osoby nie sú povinné vyplatiť odmenu za svoju záchranu.

Hlava VIII.
Obmedzenie zodpovednosti prevádzateľa lode.

§ 58.

(1) Prevádzateľ lode zodpovedá obmedzene:

- a) pri nárokoch na náhradu všetkých škôd spôsobených zavinením veliteľa lode, ostatných členov lodnej posádky, lodivoda alebo inej osoby slúžiacej na lodi pri plnení ich povinností, najmä škôd vzniknutých nesplnením zmluvy o preprave nákladu v čase medzi naložením a vyložením tovaru;
- b) pri nároku na náhradu za poskytnutú pomoc;
- c) pri nárokoch na náhradu zo spoločnej havárie;
- d) pri nárokoch z právnych úkonov, ktoré veliteľ lode urobil v medziach svojich zákonných oprávnení (§§ 38 až 41).

(2) Obmedzenie neplatí:

- a) v prípadoch, keď prevádzateľ lode vykonával na lodi funkciu veliteľa;
- b) pri nárokoch uvedených v odseku 1 písm.d), ak právne úkony veliteľa lode boli vyvolané nedostatočným alebo nesprávnym vystrojením alebo zásobením lode alebo doplnením posádky pri začatí plavby.

§ 59.

(1) Pre prípady uvedené v § 58 ods. 1 písm. a) určí medze zodpovednosti prevádzateľa nariadením minister dopravy po dohode s ministrom financií.

(2) V ostatných prípadoch obmedzenej zodpovednosti zodpovedá prevádzateľ do sumy, ktorú tvoria cenu lode, prepravné, cestovné, náhrady prislúchajúce tejto lodi zo spoločnej havárie, ako aj iné náhrady za škody spôsobené na lodi po začatí cesty a ešte neopravené a náhrada za poskytnutie pomoci. namiesto zaplatenia ceny lode môže prevádzateľ prenechať loď veriteľom. Ak ide o loď, ktorá je vo vlastníctve štátu alebo socialistickej právnickej osoby, je na prenechanie lode veriteľom potrebný súhlas Ministerstva dopravy.

§ 60.

Ocenenie lode sa vykoná:

- a) pri nárokoch zo zrážky lodí, zo spoločnej havárie alebo z iných nehôd podľa stavu lode v čase priplávania do najbližšieho prístavu; pritom sa neprihliada na zníženie ceny lode vzniknutému ďalšou nehodou, ktorá nesúvisí s nehodou, z ktorej je nárok odvodzovaný;
- b) pri nárokoch týkajúcich sa nákladu, výnimkou prípadov uvedených pod písm.a), podľa stavu lode v prístave, kde bola cesta prerušená; ak bol náklad určený pre niekoľko prístavov, vykoná sa ocenenie podľa stavu lode v prvom z týchto prístavov;
- c) vo všetkých ostatných prípadoch podľa stavu lode v čase priplávania do prístavu určenia.

§ 61.

Dojednania strán o ďalšom obmedzení zodpovednosti prevádzateľa lode nemajú právne následky.

Hlava IX.
Prednostné nároky.

§ 62.

Z ceny lode, z prepravného a cestovného za cestu, pri ktorej nárok vznikol, a z náhrady prislúchajúcej prevádzateľovi lode z dôvodu spoločnej havárie alebo za poskytnutú pomoc musia byť prednostne uspokojené tieto nároky v nasledujúcom poradí:

1. nároky lodných zamestnancov z pracovného pomeru, nároky z národného poistenia a nároky na náhradu škody spôsobenej zranením alebo usmrtením osôb, pokiaľ všetky tieto nároky vznikli pri prevádzke tejto lode,
2. prístavné poplatky z lode a platby za služby poskytnuté v prístave,
3. nároky za poskytnutú pomoc a príspevky pripadajúce na loď pri spoločnej havárii,
4. nároky na náhradu škody spôsobenej prevádzkou lode,
5. nároky vzniknuté z právnych úkonov veliteľa lode v medziach jeho zákonných oprávnení (§§ 38 až 41).

§ 63.

Z ceny nákladu neodovzdaného prijímateľovi, náhrady za poškodenie nákladu a náhrady zo spoločnej havárie pripadajúcej na náklad musia byť prednostne uspokojené tieto nároky v nasledujúcom poradí:

1. prístavné poplatky týkajúce sa nákladu a platby za služby poskytnuté v prístave,
2. nároky za poskytnutú pomoc a príspevky pripadajúce na náklad pri spoločnej havárii,
3. nároky vzniknuté z právnych úkonov veliteľa lode v medziach jeho zákonných oprávnení (§§ 38 až 41),
4. nároky na prepravné.

§ 64.

Náklady súdneho konania včítane nákladov exekučných a výdavky vynaložené v spoločnom záujme veriteľovi na zachovanie lode alebo jej nákladu uspokojujú sa pred nárokmi uvedenými v §§ 62 a 63.

§ 65.

(1) Nároky sa uspokojujú podľa poradia postupne.

(2) Ak nestačí rozdeľovaná podstata, uspokojujú sa nároky, ktoré majú rovnaké poradie, pomerne.

(3) Z nárokov uvedených v § 62 č. 3 a 5 a v § 63 č. 2 a 3 uspokojí sa nárok neskoršie vzniknutý pred nárokom vzniknutým skôr.

§ 66.

Nároky uvedené v §§ 62 a 63, týkajúce sa poslednej cesty, sa uspokojujú prednostne pred rovnakými nárokmi z predchádzajúcich ciest; nároky uvedené v § 62 č. 1, týkajúce sa niekoľkých ciest, majú rovnaké poradie ako tieto nároky z poslednej cesty.

§ 67.

Nárok na prednostné uspokojenie z prepravného a cestovného a z náhrady prislúchajúcej prevádzateľovi lode za pomoc poskytnutú pred ukončením cesty, zostáva zachovaný do času, dokiaľ príslušné sumy neboli ešte zaplatené alebo odovzdané veliteľom lode prevádzateľovi lode alebo iným osobám splnomocneným prevádzateľom lode na prevzatie spomenutých súm.

§ 68.

Nárok na prednostné uspokojenie z ceny lode alebo nákladu zaniká exekučným predajom lode alebo nákladu, ako i uplynutím jedného roka pri nárokoch uvedených v § 62 č. 1 až 4 a § 63 č. 1, 2 a 4 a po uplynutí šesť mesiacov pri nárokoch uvedených v § 62 č. 5 a v § 63 č. 3. Lehoty sa počítajú odo dňa vzniku príslušného nároku.

Hlava X.**Premlčacia doba.****§ 69.**

(1) Premlčacia doba trvá jeden rok:

- a) pri nárokoch vyplývajúcich zo zmlúv uzavretých veliteľom lode na základe jeho zákonných oprávnení (§§ 38 až 41);
- b) pri nárokoch z postihu podľa § 48 ods. 2; premlčanie sa začína dňom zaplatenia príslušnej sumy;
- c) pri nárokoch vyplývajúcich z prepravných zmlúv; ak ide o prepravu cestujúcich a cestovných batožín, začína sa premlčanie dňom príchodu lode do miesta dojednaného zmluvou a ak loď nedôjde, dňom určeným pre príchod lode; pri preprave tovaru začína sa dňom dodania tovaru, a ak nebol tovar dodaný, dňom, keď sa mal dodať.

(2) Premlčacia doba trvá dva roky:

- a) pri nárokoch na náhradu škody spôsobenej zrážkou lodí;
- b) pri nárokoch vzniknutých z poskytnutia pomoci;
- c) pri nárokoch vyplývajúcich zo spoločnej havárie; premlčacia doba nebeží po dobu zostavovania rozvrhu (dispaše).

Hlava XI.**Záverečné ustanovenia.****§ 70.**

Minister dopravy po dohode so zúčastnenými členmi vlády vydá podrobné predpisy na vykonanie tohto zákona a predpisy potrebné na vykonanie medzinárodných zmlúv.

§ 71.

(1) Zrušujú sa všetky doterajšie predpisy o veciach upravených týmto zákonom.

(2) Do vydania predpisov podľa tohto zákona sa postupuje primerane podľa predpisov doterajších, pokiaľ nie sú v rozpore s týmto zákonom.

§ 72.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1953; vykoná ho minister dopravy po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Pospíšil v. r.

